

Poštovani čitatelji,

Aktivnosti vezane za proizvodnju biodizelskog goriva u Republici Hrvatskoj započele su prije desetak godina. Odluka Vlade RH o realizaciji projekta Bioen donesena je 13. veljače 1997. godine, a 2000. se prihvaća pokretanje projekta Biodizel-uvođenje proizvodnje biodizelskog goriva u Republici Hrvatskoj. Tadašnje Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva imenuje članove radne skupine za pripremu i provedbu projekta, sastavljenu od predstavnika državnih institucija i stručnjaka različitih profila. Načinjena je studija provodljivosti i prezentirana naručitelju i javnosti.

Paralelno s ovim, imenovana je i radna skupina pri TO 28 za izradu HR norme za biodizelsko gorivo. HRN EN 590 dopušta dodavanje najviše 5 % vol. biodizelske komponente u dizelsko gorivo, a da ono zadržava značajke mineralnog goriva. Ista je odredba uvrštena i u Uredbu o kakvoći tekućih naftnih goriva. Donesena je i Uredba o kakvoći biogoriva. Nizom predavanja, prezentacija i okruglim stolovima problematika biodizelskog goriva u Republici Hrvatskoj različitim pristupom, tj. ovisno o sastavu publike predočena je raznim interesnim skupinama.

Ovako nabrojeno stječe se dojam da je učinjeno mnogo toga. I jest, i nije. Neki su radili i učinili svoje, ali konačnog rezultata nema. Realizacija je nezadovoljavajuća. Naime, ne postoji potpuna zakonska regulativa koja bi omogućila potpuno zatvaranje cjelokupnog ciklusa proizvodnje i primjene biodizela (porezna rasterećenja, poticaji, ukidanje trošarina, krediti). A ciklus se sastoji od poticajnih mjera, sijanja uljane repice, otpreme u pogone za njezinu preradu i proizvodnje biodizela u pogonima za esterifikaciju (treba se odlučiti koji su to postojeći pogoni).

I kada se sve prethodno riješi, ostaje veliki problem: namješavanje 5 % biodizela u mineralno dizelsko gorivo. Nije veliki problem samo namješavanje, koliko je nedefiniran i gotovo nepoznat oblik suradnje proizvođača biodizela i proizvođača goriva mineralnog porijekla u RH. Ispitivanja u RH se ne provode (možda autor i čitatelji nisu dovoljno upoznati), a ovo je način da se nekoga isprovocira, ako je drukčije. Jednostavno, nema iskustva. Stručnjaci za motorna goriva znaju gotovo sve o gorivima mineralnog porijekla iz nafte, a stručnjaci za biodizel znaju isto tako sve o biodizelu. Ali praktičkog iskustva s obje vrste goriva u RH nema.

Kontrola kvalitete goriva obavlja se analitičkim metodama i primjenskim ispitivanjima u različitim uvjetima. Na vrijeme treba pripremiti laboratorije i osoblje za ispitivanje. Iskustvo se ne može naučiti iz knjiga. Doduše, ono se može kupiti, ali tako da se dobro plati nekoga iz inozemstva. Taj obavlja posao, dok je zadovoljstvo obostrano, a njegovim odlaskom ode i iskustvo koje se kupilo za jednokratnu uporabu. Literatura govori i o potrebi primjene određenih aditiva za osiguranje primjenskih značajki. Govori se i o problematici manipulacije, načelno. Ali, svaki je problem specifičan za okruženje u kojem je nastao i njegovo rješenje ovisi o postojećim resursima i logistici.

Ove je godine započela proizvodnja biodizela u Republici Hrvatskoj u privatnoj tvornici u Ozlju. Hrvatska, međutim, ne raspolaže tim proizvodom. On je namijenjen austrijskom tržištu, ne zato što vlasnik preferira Austriju i njezino tržište, već zbog nespremnosti RH da to gorivo plasira na svojem prostoru.

Ulaskom u EU stječe se i obveza korištenja goriva iz obnovljivih izvora, pa tako i biološkog porijekla u iznosu od 5.75 % (do 2010. godine) od ukupne količine motornog goriva. Ako se to ne dogodi, postoji drugi, skuplji i pogubniji način rješenja problema: plaćanjem penala, a opravdana je bojazan da bi nas to moglo zadesiti. Stoga bismo pripreme morali obaviti u regularnom vremenu. I najdulji put počinje prvim korakom.

Vaš gost urednik,
Zlatko Posavec